

საქართველოს უზენაესი სასამართლო

გ ა დ ა წ ყ ვ ე ტ ი ლ ე ბ ა

საქართველოს სახელით

საქმე №ას-591-591-2018
2019 წელი

16 აპრილი,

№ას-591-591-2018 ა---ი

ქ.თბილისი

სამოქალაქო საქმეთა პალატა
შემადგენლობა:

ბესარიონ ალავიძე (თავმჯდომარე, მომხსენებელი)
მოსამართლეები:

ეკატერინე გასიტაშვილი, პალატა ქათამაძე

საქმის განხილვის ფორმა – ზეპირი მოსმენის გარეშე

კასატორი – ფ---- ა---ი (მოპასუხე)

მოწინააღმდეგე მხარე – ვ----- კ-----ე (მოსარჩელე)

გასაჩივრებული გადაწყვეტილება – თბილისის სააპელაციო სასამართლოს სამოქალაქო საქმეთა პალატის 2018 წლის 8 თებერვლის გადაწყვეტილება

კასატორის მოთხოვნა – გასაჩივრებული გადაწყვეტილების, ასევე, სარჩელის განუხილველად დატოვებისა და საქმის წარმოების შეწყვეტაზე უარის თქმის შესახებ განჩინებების გაუქმება და ახალი გადაწყვეტილებით სარჩელის დაკმაყოფილებაზე უარის თქმა

დავის საგანი – პატივისა და ღირსების შემლახავი ინფორმაციის

უარყოფა, მორალური ზიანის ანაზღაურება

ა ღ წ ე რ ი ლ ო ბ ი თ ი ნ ა წ ი ლ ი :

1. მოსარჩელის მოთხოვნა და სარჩელის ფაქტობრივი საფუძვლები:

1.1. ვ----- კ-----ემ (შემდგომში _ მოსარჩელე, მოწინააღმდეგე მხარე ან მოსამართლე) სარჩელი აღძრა სასამართლოში ფ---- ა---ის (შემდგომში _ მოპასუხე, აპელანტი, კასატორი ან განცხადების გამავრცელებელი) მიმართ იმის დადგენის მოთხოვნით, რომ მოპასუხის მიერ გავრცელებული შემდეგი ცნობები: „მოსამართლე ვ----- კ-----ე არის კორუმპირებული მოსამართლე, მოსამართლემ გადაწყვეტილება კორუფციული გარიგების შედეგად მიიღო, მოსამართლის მიერ კომპანიები უხეშად იქნენ მოტყუებულნი და დაშანტაჟებული“, არ შეესაბამება სინამდვილეს, მანვე მოითხოვა ცნობების გამავრცელებლის დავალდებულება, სასამართლოს მიერ დადგენილი ფორმით, ტელეკომპანია „რ-----ის“ მეშვეობით 18:00 და 21:00 საათიან საინფორმაციო გამოშვება „კ-----ში“, ინტერნეტგამოცემა „i-----სა“ და „T-----ში“, გადაცემა „ა-----აში“ გამოაქვეყნოს ცნობა სასამართლო გადაწყვეტილების შესახებ, ასევე, მორალური ზიანის _ 20 000 ლარის დაკისრება.

1.2. სარჩელი ემყარება შემდეგ ფაქტობრივ გარემოებებს: მოსარჩელე თბილისის საქალაქო სასამართლოს მოსამართლეა, რომელმაც განიხილა კომპანია „ფ-----სა“ და „თ-----ოს“ შორის, ასევე, „ო-----სა“ და „ბ-----ოს“ შორის მიმდინარე ორი სამოქალაქო საქმე და მიიღო შემაჯამებელი გადაწყვეტილებები, ასევე იხილავს დავას „ტ-----ის“ მონაწილეობით. მოპასუხე სავაჭრო-სამრეწველო პალატის პრეზიდენტია და უშუალოდ არ მონაწილეობდა არცერთ ზემოხსენებულ დავაში მხარედ. 2017 წლის 24 მარტს მოპასუხემ მისცა ინტერვიუ კომპანია „T-----ს“ და გადაცემა „ა-----აში“, ზემოხსენებულ საქმეებზე მიღებული გადაწყვეტილებების გამო, გააკრიტიკა მოსარჩელე და უწოდა კორუმპირებული. ტელეკომპანია „რ-----ის“ 18:00 და 21:00-საათიან გადაცემებში „კ-----ი“ 2017 წლის 24 მარტს გასულ სიუჟეტში ინფორმაციის გამავრცელებელი მოსამართლეს უწოდებს კორუმპირებულს და მის მიმართ იყენებს პატივისა და ღირსების შემლახველ გამონათქვამებს. ამავე დღეს, ინტერნეტგამოცემა „i-----ში“ გამოქვეყნდა მოპასუხის სტატიების ციკლი სათაურით: „ვ----- კ-----ე კორუმპირებული მოსამართლეა“. სტატიაში გადმოცემულია, რომ მოსარჩელის წინააღმდეგ იუსტიციის უმაღლეს საბჭოში შეტანილია საჩივარი „ე.წ გამრუდებული სასამართლო სისტემა ბიზნესკლიმატზე უარყოფითად მოქმედებს“, „ვერ დავუშვებთ, რომ უცხოურ ბიზნესებს

ადგილობრივები ფულს ძალავდნენ“, „სრულ პასუხისმგებლობას ვაკისრებ იუსტიციის საბჭოს, გაწმინდოს სასამართლოები“. სტატიაში მოპასუხე მიუთითებს მოსარჩელის მიერ მიღებულ გადაწყვეტილებაზე, რომელიც კორუფციული გარიგების შედეგადაა გამოტანილი, ხოლო მოსამართლე მოხსენიებულია, როგორც კრიმინალური აზროვნების მქონე კორუმპირებული პირი, რომელმაც უხეშად მოატყუა და დააშანტაჟა მოსამართლეები, ასევე გამოყენებულია ღირსების შემლახველი სხვა ეპითეტები. ხსენებულ საჯარო განცხადებებში მოპასუხის მიერ გამოთქმული შეფასებები არ შეესაბამება სინამდვილეს, ის მოქმედებს, როგორც დაინტერესებული, სასამართლო გადაწყვეტილებით უკმაყოფილო პირი, რომლის მიზანიც მომავალში მისაღებ გადაწყვეტილებაზე ზეგავლენის მოხდენა, მოსამართლისა და სასამართლოს დისკრედიტაციაა. კორუფციული დანაშაულის ჩადენის თაობაზე მოპასუხის მიერ, ყოველგვარი დასაბუთებისა და მტკიცებულებათა გადამოწმების გარეშე, მოსარჩელის მიმართ გაკეთებული განცხადება წარმოადგენს არა მხოლოდ მოსამართლის პატივისა და ღირსების შემლახველს, არამედ, არღვევს მისი უდანაშაულობის პრეზუმფციას და ზიანს აყენებს მთლიანად სასამართლო სისტემას.

2. მოპასუხის პოზიცია:

მოთხოვნის გამომრიცხველი შესაგებლით მოპასუხემ სარჩელი არ ცნო, მას სადავოდ არ გაუხდია განცხადების საჯაროდ გავრცელების ფაქტი, არამედ, არსებითი შედავება წარმოადგინა თავად განცხადების შინაარსთან დაკავშირებით. მოპასუხის განმარტებით, განცხადებებში გადმოცემული მსჯელობა წარმოადგენდა არა დადასტურებად ფაქტებს, არამედ, განვითარებულ მოვლენებთან დაკავშირებით მის შეფასებით მსჯელობას, მოპასუხის აზრს, რომელიც დაცულია აბსოლუტური პრივილეგიით და არ ექვემდებარება შეზღუდვას, შესაბამისად, არ არსებობდა სარჩელის რომელიმე მოთხოვნის დაკმაყოფილების წინაპირობა.

3. პირველი ინსტანციის სასამართლოს განჩინების/გადაწყვეტილების სარეზოლუციო ნაწილი:

3.1. თბილისის საქალაქო სასამართლოს სამოქალაქო საქმეთა კოლეგიის 2017 წლის 15 სექტემბრის საოქმო განჩინებით ინფორმაციის გამავრცელებლის შუამდგომლობა გზავნილის მოპასუხისათვის ჩაბარების დამადასტურებელი მტკიცებულების სასამართლოსათვის წარუდგენლობის გამო, სარჩელის განუხილველად დატოვებისა და საქმის წარმოების შეწყვეტის თაობაზე არ დაკმაყოფილდა;

3.2. ამავე სასამართლოს 2017 წლის 21 სექტემბრის

გადაწყვეტილებით სარჩელი ნაწილობრივ დაკმაყოფილდა, ინფორმაციის გამავრცელებელს დაევალა:

- ტელეკომპანია „რ-----ის“ 18:00 და 21:00-საათიან საინფორმაციო გამოშვება „კ-----ში“ თბილისის საქალაქო სასამართლოს სამოქალაქო საქმეთა კოლეგიის 2017 წლის 21 სექტემბრის გადაწყვეტილების შესახებ ცნობის გამოქვეყნება შემდეგი სახით: სასამართლოს გადაწყვეტილებით დადგინდა, რომ 2017 წლის 27 მარტს 18 და 21-საათზე გადაცემა „კ-----ში“ გამოთქმული შემდეგი განცხადებები: „მოსამართლე ვ----- კ-----ე არის კორუმპირებული მოსამართლე“; „მოსამართლემ გადაწყვეტილება კორუფციული გარიგების შედეგად მიიღო“, არ შეესაბამება სიმართლეს;

- ტელეკომპანია „T-----ის“ გადაცემა „ა-----აში“ თბილისის საქალაქო სასამართლოს სამოქალაქო საქმეთა კოლეგიის 2017 წლის 21 სექტემბრის გადაწყვეტილების შესახებ ცნობის გამოქვეყნება შემდეგი სახით: სასამართლოს გადაწყვეტილებით დადგინდა, რომ 2017 წლის 25 მარტის ტელეკომპანია „T-----ის“ გადაცემა „ა-----აში“ გავრცელებული განცხადება: „ვ----- კ-----ე არის კორუმპირებული მოსამართლე“, არ შეესაბამება სიმართლეს;

- ინტერნეტგამოცემა „i-----ზე“ თბილისის საქალაქო სასამართლოს სამოქალაქო საქმეთა კოლეგიის 2017 წლის 21 სექტემბრის გადაწყვეტილების შესახებ ცნობის გამოქვეყნება შემდეგი სახით: სასამართლოს გადაწყვეტილებით დადგინდა, რომ 2017 წლის 24 მარტის ინტერნეტგამოცემა „i-----ზე“ გავრცელებული შემდეგი განცხადება: „ვ----- კ-----ე არის კორუმპირებული მოსამართლე“, არ შეესაბამება სიმართლეს;

- მოპასუხეს მოსარჩელის სასარგებლოდ დაეკისრა მორალური ზიანის _ 3 000 ლარის ანაზღაურება.

4. აპელაციის მოთხოვნა:

საქალაქო სასამართლოს გადაწყვეტილება სააპელაციო წესით გაასაჩივრა მოპასუხემ, მოითხოვა მისი, ასევე, საქმის წარმოების შეწყვეტაზე უარის თქმის შესახებ განჩინების გაუქმება და ახალი გადაწყვეტილებით სარჩელის უარყოფა.

5. გასაჩივრებული გადაწყვეტილების სარეზოლუციო ნაწილი:

თბილისის სააპელაციო სასამართლოს სამოქალაქო საქმეთა პალატის 2018 წლის 8 თებერვლის გადაწყვეტილებით სააპელაციო საჩივარი ნაწილობრივ დაკმაყოფილდა, გასაჩივრებული გადაწყვეტილების ნაწილობრივ შეცვლით მიღებულ იქნა ახალი გადაწყვეტილება, რომლითაც დაევალა მოპასუხეს ტელეკომპანია „რ-----ის“ 18:00 და 21:00-საათიან საინფორმაციო გამოშვება „კ-----ში“

ცნობის გამოქვეყნება შემდეგი სახით: 2017 წლის 27 მარტის 18 და 21-საათზე გადაცემა „კ-----ში“ გავრცელებული შემდეგი განცხადება: „მოსამართლე ვ----- კ-----ე არის კორუმპირებული მოსამართლე“, არ შეესაბამება სიმართლეს, დანარჩენ ნაწილში გასაჩივრებული გადაწყვეტილება დარჩა უცვლელად.

6. კასატორის მოთხოვნა:

სააპელაციო სასამართლოს გადაწყვეტილება საკასაციო წესით გასაჩივრა აპელანტმა, მოითხოვა მისი, ასევე, სარჩელის განუხილველად დატოვებისა და საქმის წარმოების შეწყვეტაზე უარის თქმის შესახებ განჩინებების გაუქმება და ახალი გადაწყვეტილებით სარჩელის დაკმაყოფილებაზე უარის თქმა.

ს ა მ ო ტ ი ვ ა ც ი ო ნ ა წ ი ლ ი:

საკასაციო სასამართლომ შეისწავლა საქმის მასალები, გასაჩივრებული გადაწყვეტილების დასაბუთებულობა, საკასაციო საჩივრის მიზეზები და მიიჩნევს, რომ იგი საფუძვლიანია და უნდა დაკმაყოფილდეს შემდეგ გარემოებათა გამო:

1. გასაჩივრებული გადაწყვეტილების შეცვლის ფაქტობრივი და სამართლებრივი დასაბუთება:

1.1. საკასაციო განაცხადის მოცულობა და საკასაციო განხილვის ფარგლები (კასატორის პრეტენზიები):

საკასაციო საჩივრის ფარგლებში პალატის შეფასების საგანია მოპასუხის მიერ გავრცელებული განცხადება წარმოადგენს თუ არა ცილისწამებას, რასაც შედეგად მოსარჩელის დისკრედიტაცია და მისთვის მორალური ზიანის მიყენება მოჰყვა. სამოქალაქო საპროცესო კოდექსის 404-ე მუხლის პირველი ნაწილიდან გამომდინარე (**საკასაციო სასამართლო ამოწმებს გადაწყვეტილებას საკასაციო საჩივრის ფარგლებში. საკასაციო სასამართლოს არ შეუძლია, თავისი ინიციატივით შეამოწმოს საპროცესო დარღვევები, გარდა 396-ე მუხლის პირველი ნაწილის „ვ“ ქვეპუნქტში მითითებული ფაქტებისა**), გასაჩივრებული გადაწყვეტილების კანონიერებას პალატა სწორედ კასატორის პრეტენზიის ფარგლებში შეამოწმებს. საკასაციო საჩივრის შესწავლით კი, ირკვევა, რომ კასატორი არ ეთანხმება ქვემდგომი სასამართლოს სამართლებრივ დასკვნებს გავრცელებული განცხადების „ცილისწამებად“ კვალიფიკაციის თაობაზე და მიიჩნევს, რომ არ არსებობდა სიტყვისა და მისი გამოხატვის შეზღუდვის წინაპირობები. გარდა ამისა, კასატორი მიიჩნევს, რომ დარღვეულია საპროცესო სამართლის ნორმათა მოთხოვნები, კერძოდ, არ არსებობდა

სარჩელის არსებითად განხილვის კანონისმიერი საფუძვლები.

1.2. სარჩელის განსახილველად მიღების კანონიერება:

1.2.1. ვინაიდან საკასაციო საჩივრის ერთ-ერთ პრეტენზიას წარმოადგენს სარჩელის არსებითად განხილვის წინაპირობების არსებობა, პალატა მიზანშეწონილად მიიჩნევს, უპირველესად იმსჯელოს სასამართლოს მხრიდან მისი განსახილველად მიღების საპროცესო წესებზე.

1.2.2. სამოქალაქო საპროცესო კოდექსის 404-ე მუხლის მე-2 ნაწილის თანახმად, საკასაციო სასამართლოს განხილვის საგანი შეიძლება იყოს აგრეთვე სასამართლოს ის განჩინებები, რომლებიც წინ უსწრებს სასამართლოს საბოლოო გადაწყვეტილებას, იმისგან დამოუკიდებლად, დასაშვებია თუ არა მათ მიმართ კერძო საჩივრის შეტანა.

1.2.3. განსახილველ შემთხვევაში, კასატორი მიიჩნევს, რომ სასარჩელო მოთხოვნა არ იყო სრულყოფილად ფორმულირებული, კერძოდ, მოსარჩელე არ აზუსტებდა, რა ფორმით სურდა მას სასამართლო გადაწყვეტილების თაობაზე ცნობის გავრცელება, რაც მის პროცესუალურ ვალდებულებას წარმოადგენს და ამგვარი დაუსაბუთებელი მოთხოვნის წარდგენის გამო, სამოქალაქო საპროცესო კოდექსის 186.1 მუხლის „ი“ ქვეპუნქტისა და 178.1 მუხლის „მ“ ქვეპუნქტის საფუძველზე, სასამართლოს უარი უნდა განეცხადებინა სარჩელის მიღებაზე, ისევე, როგორც, ამ კოდექსის 209-ე და 275.1 მუხლის „თ“ ქვეპუნქტის შესაბამისად, განუხილველად უნდა დაეტოვებინა სარჩელი, ვინაიდან კანონით დადგენილ ორთვიან ვადაში მოსარჩელეს არ წარუდგენია მოპასუხისათვის სარჩელისა და თანდართული მასალების ჩაბარების დამადასტურებელი დოკუმენტი.

1.2.4. საკასაციო პალატა უარყოფს კასატორის ხსენებულ პრეტენზიებს და განმარტავს, რომ საპროცესო წესების დანიშნულება საქმის სამართლიანი განხილვის უზრუნველყოფაა და სასამართლოს მხრიდან საპროცესო ნორმათა განმარტება იმგვარად უნდა განხორციელდეს, რომ თავიდან იქნას აცილებული მოდავე სუბიექტთაგან ერთ-ერთის არათანაბარ მდგომარეობაში ჩაყენება. ხსენებული პრინციპის უზრუნველსაყოფადაა საპროცესო კოდექსის 393-ე მუხლის მე-3 ნაწილით გათვალისწინებული გადაწყვეტილების გაუქმების წინაპირობა, კერძოდ, გადაწყვეტილების გაუქმებას საპროცესო სამართლის ნორმათა დარღვევა მხოლოდ მაშინ დაედება საფუძვლად, თუკი ამ დარღვევის შედეგად საქმეზე არასწორი გადაწყვეტილება იქნა გამოტანილი. სამოქალაქო საპროცესო კოდექსის 178-ე მუხლი ადგენს იმ მინიმალურ მოთხოვნათა ჩამონათვალს,

რომელსაც სარჩელი უნდა შეესაბამებოდეს, რათა სასამართლომ განსახილველად მიიღოს იგი, მათ შორის, ნორმის პირველი ნაწილის „ზ“ ქვეპუნქტითაა (და არა „მ“ ქვეპუნქტით, როგორც ამას კასატორი მიუთითებს) დადგენილი, რომ სარჩელი უნდა შეიცავდეს მოსარჩელის მოთხოვნას. უდავოა, რომ სარჩელში მოთხოვნა ფორმულირებული იყო, რაც გამორიცხავდა სასამართლოს მხრიდან მის განსახილველად მიღებაზე უარის თქმის ამავე კოდექსის 186.1 მუხლის „თ“ ქვეპუნქტით (და არა „ი“ ქვეპუნქტით, როგორც ამას კასატორი მიუთითებს) გათვალისწინებულ შესაძლებლობას. საკასაციო პალატა აქვე განმარტავს, რომ სასამართლოს მხრიდან გადაწყვეტილების თაობაზე ცნობის გამოქვეყნების საშუალების შერჩევა ზოგადად არ არღვევს სამოქალაქო საპროცესო კოდექსის 248-ე მუხლით განსაზღვრულ გადაწყვეტილების ფარგლებს. ამ შემთხვევაში მხარეს არ მიეკუთვნა იმაზე მეტი, ვიდრე ის მოითხოვდა, რადგანაც მოსარჩელის მიზანს გავრცელებული ინფორმაციის უარყოფა წარმოადგენს, ხოლო, საკითხს, „სიტყვისა და გამოხატვის თავისუფლების შესახებ“ საქართველოს კანონთან ერთად (შემდგომში – სპეციალური კანონი) არეგულირებს სამოქალაქო კოდექსის ყველა ის დებულება, რომლებიც სპეციალურ მოწესრიგებასთან კოლიზიაში არ იმყოფება. ამგვარ დებულებათა შორისაა მე-18 მუხლი, რომლის მე-3 ნაწილი ადგენს, რომ თუ პირის პატივის, ღირსების, საქმიანი რეპუტაციის ან პირადი ცხოვრების საიდუმლოების შემლახველი ცნობები გავრცელებულია მასობრივი ინფორმაციის საშუალებებით, მაშინ მათი უარყოფაც უნდა მოხდეს ამავე საშუალებებით. თუ ამგვარ მონაცემებს შეიცავს ორგანიზაციის მიერ გაცემული საბუთი, მაშინ ეს საბუთი უნდა შეიცვალოს და ამის შესახებ ეცნობოს დაინტერესებულ პირებს.

1.2.5. რაც შეეხება მოპასუხისათვის სარჩელისა და თანდართული მასალების ჩაბარების დამადასტურებელი მტკიცებულების წარუდგენლობას, საკასაციო პალატა ამ შემთხვევაში იხიარებს კასატორის არგუმენტს, რომ ამგვარი დოკუმენტი საქმეში მართლაც არ იძებნება, თავის მხრივ, სამოქალაქო საპროცესო კოდექსის 184.3 მუხლით განსაზღვრული საპროცესო მოქმედების შესრულების დამადასტურებელი მტკიცებულების წარდგენა, ამავე კოდექსის 275.1 მუხლის „თ“ ქვეპუნქტის თანახმად, მოსარჩელის ვალდებულებას წარმოადგენს, რომლის დაუცველობაც სარჩელის განუხილველად დატოვების საფუძველი შეიძლება გახდეს, თუმცა, ამ საფუძველით გადაწყვეტილების გაუქმებისათვის, საკასაციო სასამართლოს მოსაზრებით, პირველ რიგში უნდა განისაზღვროს ნორმის მიზანი. სარჩელისა და თანდართული მასალების მოპასუხისათვის ჩაბარება და ამის თაობაზე სასამართლოს ინფორმირების ვალდებულება ემსახურება

მოპასუხის გარანტირებული უფლების – სარჩელისაგან თავდაცვის საშუალებათა განკარგვის რეალიზებას. იმ შემთხვევაში, თუკი საქმის მასალებით დადგინდება, რომ მოპასუხეს ჯეროვნად ეცნობა მის წინააღმდეგ მიმდინარე დავის თაობაზე და შესაძლებლობა მიეცა, წარადგინოს მოსარჩელის მოთხოვნის გამაქარწყლებელი არგუმენტები ან უარი განაცხადოს საპროცესო თავდაცვაზე, ნორმის მიზანი მიღწეულია, შესაბამისად, ამ საფუძვლით სარჩელის განხილვაზე უარი გაუმართლებელი იქნება. მოცემულ შემთხვევაში, უდავოა, რომ მოპასუხემ სარჩელის წინააღმდეგ წარადგინა შეპასუხება, შესაბამისად, მისი საპროცესო უფლებები არ დარღვეულა, რაც გამორიცხავს მისი არგუმენტის გაზიარების შესაძლებლობას, რომ სასამართლოს განუხილველად უნდა დაეტოვებინა სარჩელი.

1.2.6. რაც შეეხება საქმის წარმოებს შეწყვეტას, მოცემულ შემთხვევაში, კასატორი ვერ ასახელებს სამოქალაქო საპროცესო კოდექსის 272-ე მუხლით გათვალისწინებულ რომელიმე წინაპირობას, ხოლო, მხოლოდ ის არგუმენტი, რომ ამავე კოდექსის 209-ე მუხლის შესაბამისად, სასამართლოს შეუძლია საქმის წარმოების შეწყვეტა, მხარის პრეტენზიის გაზიარებისათვის არასაკმარისია, რადგანაც ხსენებული ნორმა მითითებითია და საპროცესო შედეგის განსაზღვრად სწორედ 272-ე მუხლს ემყარება.

1.3. საქმის გადაწყვეტისათვის მნიშვნელობის მქონე ქვემდგომი სასამართლოს მიერ დადგენილი ფაქტობრივი გარემოებები და მათი სავალდებულობა წინამდებარე გადაწყვეტილების მიმართ:

გასაჩივრებული გადაწყვეტილების მატერიალურ-სამართლებრივ კანონიერებასთან დაკავშირებით პალატა ყურადღებას გაამახვილებს საქმის ფაქტობრივ მხარესა და დადგენილი ფაქტების შეფასების სისწორეზე. საკასაციო სასამართლოს წინამდებარე გადაწყვეტილების მიმართ სამოქალაქო საპროცესო კოდექსის 407-ე მუხლის მე-2 ნაწილით განსაზღვრული (*სააპელაციო სასამართლოს მიერ დამტკიცებულად ცნობილი ფაქტობრივი გარემოებები სავალდებულოა საკასაციო სასამართლოსათვის, თუ წამოყენებული არ არის დასაშვები და დასაბუთებული პრეტენზია (შედავება)*) სავალდებულო ძალა გააჩნიათ სააპელაციო პალატის მიერ დადგენილ იმ ფაქტობრივ გარემოებებს, რომელთა წინააღმდეგაც კასატორს არ მიუთითებია პროცესუალურ დარღვევებზე, რომლებიც შესაძლოა დაშვებული იყო საქმის განხილვის დროს და რამაც განაპირობა ფაქტობრივი გარემოებების არასწორად შეფასება-დადგენა, მატერიალურ-სამართლებრივი ნორმის არასწორად გამოყენება ან/და განმარტება, კერძოდ:

1.3.1. მოსარჩელე თბილისის საქალაქო სასამართლოს

მოსამართლეა, რომელმაც განიხილა ორი სამოქალაქო საქმე კომპანიებს: „ფ-----სა“ და „თ-----ოს“, ასევე, კომპანიებს: „ო-----სა“ და „ბ-----ოს“ შორის. მიღებული გადაწყვეტილებების თანახმად, კომპანია „ფ-----ს“ დაეკისრა „თ-----ოს“ სასარგებლოდ 92 000 000 ლარის, ხოლო, კომპანია „ბ-----ოს“ კომპანია „ო-----ის“ სასარგებლოდ _ 270 000 000 ლარის გადახდა;

1.3.2. მოპასუხე ს-----ის თავმჯდომარეა;

1.3.3. 2017 წლის 27 მარტს ტელეკომპანია „რ-----ის“ ეთერში, 18:00-საათიან საინფორმაციო გამოშვება „კ-----ში“ გავიდა სიუჟეტი, რომელშიც „რ-----ის“ ჟურნალისტი აცხადებს:

„დავა რომელზეც გადაწყვეტილება მოსამართლე ვ----- ვ-----ემ მიიღო, ინვესტორებს მილიონობით ლარის ჯარიმას აკისრებს. სავაჭრო პალატაში მიაჩნიათ, რომ გადაწყვეტილებები კორუფციული გარიგების შედეგია. საუბარი არის სამ სამართლებრივ დავაზე, სამივე შემთხვევაში საქმე მიჰყავს ერთი და იგივე მოსამართლეს _ ვ----- ვ-----ეს. პირველ შემთხვევაში საუბარია „თ-----ოსა“ და „ფ-----ს“ შორის მიმდინარე სამართლებრივ დავაზე, რომლის შედეგადაც პირველი ინსტანციის სასამართლომ, კერძოდ მოსამართლე ვ----- ვ-----ემ 92 000 000 ლარის გადახდა დააკისრა „ფ-----ს“. მეორე შემთხვევაში კი, „ო-----სა“ და „ბ-----ოს“ შორის მიმდინარე დავაზე, ამ უკანასკნელს დაეკისრა 270 000 000 ლარის გადახდა. მესამე დავა მიმდინარეობს უკვე „ტ-----ის“ წინააღმდეგ და როგორც ფ---- ა----ი, ს-----ის ხელმძღვანელი აცხადებს, იმ შემთხვევაში, თუ დავა ამ საქმეშიც „ტ-----ის“ საწინააღმდეგოდ გადაწყდება, არაბი ინვესტორი ქვეყნის დატოვებას აპირებს. როგორც ფ---- ა----ი აცხადებს, ის დარწმუნებულია რომ სახეზეა კორუფციული გარიგება და ის ამბობს, რომ სასამართლოში კორუფცია არ არის ლოკალური, არამედ ეს ფუნდამენტური პრობლემაა...“

ამავე გადაცემის ეთერში გამოქვეყნდა ს-----ის პრეზიდენტ ფ---- ა----ის კომენტარიც, რომელიც აცხადებს:

„განვიხილავთ გზებს, თუ როგორ უნდა გაიწმინდოს მართლმსაჯულება კორუმპირებული მოსამართლეებისგან, რომლებიც ძირს უთხრიან სასამართლო სისტემის სანდოობასა და იმიჯს. ასევე, ძირს უთხრიან საინვესტიციო კლიმატს საქართველოში. მოსამართლე ვ----- ვ-----ის მიერ მიღებული გადაწყვეტილებები, ჩვენ პარიზში სამ ყველაზე ცნობილ მოსამართლეს გადავუგზავნეთ და როდესაც ისინი საქმეებს გაეცნენ, ეს მათთვის შოკი იყო. საკუთარ თვალებს არ უჯერებდნენ და გვითხრეს, როგორ აღწევენ თავს მოსამართლეები როდესაც მსგავს რამეს აკეთებენ, ჩვენთვის სავსებით ნათელია რომ ვ-----

----- კ-----ე არის კორუმპირებული მოსამართლე და არაფერი შეგვაცვლევინებს ამ მოსაზრებას, არც მუქარა, არც გასამართლება და არც დაჯარიმება. როდესაც მეუბნებიან კორუფციის რა მტკიცებულება გაქვს, ჩემი პასუხია, რომ როდესაც ვხედავ და ვგრძნობ ნაგვის სუნს, არ მჭირდება ვინმემ დამიდასტუროს რომ ეს ნაგავია. რაც ვ----- კ-----ემ გააკეთა ეს სირცხვილია, ის არცხვენს საკუთარ თავს, სასამართლოსა და საქართველოს. ვიბრძოლებთ და არ შეგვეშინდება, ჩემი აზრით სასამართლოსთან მიმართებაში არსებობს ფუნდამენტური პრობლემა რადგან მოსამართლეების ნაწილს დაუსჯელობის განცდა აქვთ, მათ ჰგონიათ, რომ ვერავინ შეეხებათ და რაც უნდათ იმას გააკეთებენ...“;

1.3.4. 2017 წლის 27 მარტს ტელეკომპანია „რ-----ის“ ეთერში, 21:00-საათიან გადაცემა „კ-----ში“ გავიდა სიუჟეტი, რომელშიც „რ-----ის“ ჟურნალისტი აცხადებს:

„სამართლებრივი დავა და მოსამართლის გადაწყვეტილება, რომლის მიხედვითაც უცხოელ ინვესტორებს მილიონობით ლარი ჯარიმა დაეკისრათ...“ „სასამართლოში არსებულ კორუფციაზე ს-----ის პრეზიდენტი საუბრობს“. „მოსამართლე, რომელიც სასამართლოსა და საქართველოს არცხვენს“, ასეთია ფ---- ა---ის შეფასება...“. „ბიზნესმენი საკუთარი სიმართლის დასამტკიცებლად კორუმპირებული მოსამართლეების წინააღმდეგ ბრძოლას განაგრძობს, თუმცა არ გამორიცხავს რომ მორიგი კორუფციული გარიგების შემთხვევაში ქვეყანა საერთოდ დატოვოს...“, „ს-----ა, სასამართლოში არსებულ კორუფციაზე საუბრობს, ამის დასტურად ფ---- ა---ი სამ სასამართლო გადაწყვეტილებას ასახელებს, რომელიც ერთი და იმავე მოსამართლემ, ვ----- კ-----ემ მიიღო. ერთ შემთხვევაში, „ფ-----ისა“ და „თ-----ოს“ შორის უცხოურ კომპანიას 92 000 000 ლარის ჯარიმა დაეკისრა. „ო-----ისა“ და „ბ-----ოს“ საქმეში მოსამართლის გადაწყვეტილებით საერთაშორისო მწარმოებელს 270 000 000 ლარის ჯარიმა აქვს გადასახდელი. „ტ-----ის“ შემთხვევაში კი, პროცესი 1 წელია მიმდინარეობს და შესაძლოა სასამართლო პროცესის დასრულების შედეგად, ინვესტორმა საქართველო საერთოდ დატოვოს. ფ---- ა---ი დარწმუნებულია, რომ მოსამართლემ გადაწყვეტილებები კორუფციული გარიგებების შედეგად მიიღო...“.

ამავე გადაცემის ეთერში გამოქვეყნდა ს-----ის პრეზიდენტ ფ---- ა---ის კომენტარიც, რომელიც აცხადებს:

„მოსამართლე ვ----- კ-----ის მიერ მიღებული გადაწყვეტილებები ჩვენ პარიზში სამ ყველაზე ცნობილ მოსამართლეს გადაუგზავნეთ და როდესაც ისინი საქმეებს გაეცნენ ეს მათთვის შოკი იყო. ჩვენთვის

სავსებით ნათელია რომ ვ----- ვ-----ე არის კორუმპირებული მოსამართლე და არაფერი შეგვაცვლევინებს ამ მოსაზრებას, არც მუქარა, არც გასამართლება და არც დაჯარიმება. როდესაც მეუბნებიან კორუფციის რა მტკიცებულება გაქვს, ჩემი პასუხია როდესაც ვხედავ და ვგრძნობ ნაგვის სუნს, არ მჭირდება ვინმემ დამიდასტუროს, რომ ეს ნაგავია. რაც ვ----- ვ-----ემ გააკეთა ეს სირცხვილია, ის არცხვენს საკუთარ თავს, სასამართლოსა და საქართველოს“;

1.3.5. 2017 წლის 24 მარტს, ტელეკომპანია „T-----ის“ გადაცემა „ა-----ში“ მიცემულ ინტერვიუში მოპასუხე აცხადებს:

„ძირითადი პრობლემა გახლავთ გამრუდებული სასამართლო სისტემა. ჩვენ უფრო და მეტ კორუფციულ საქმეებს ვაწყდებით სასამართლოში. უფრო მეტი და მეტი მოსამართლე, რომელიც თავს ხელშეუხებლად გრძნობს და ძაღზე მიკერძოებულ გადაწყვეტილებებს იღებს ერთი მხარის სასარგებლოდ, მეორესთვის უპირატესობის მისანიჭებლად. ბიზნესკლიმატზე ეს უარყოფითად მოქმედებს. ჩვენ უნდა განვახორციელოთ აღნიშნულის ყურადღებით ანალიზი რათა შეწყდეს აღნიშნული პრაქტიკა. უმნიშვნელოვანესია სასამართლო სისტემა, ვიცნობ რამდენიმე ძალიან მაღალი დონის მოსამართლეს, პატიოსანს, მაგრამ მათ სახელსაც ჩირქი მოეცხო იმ მოსამართლეების მხრიდან რომლებიც ასეთ გადაწყვეტილებებს იღებენ. პირველ რიგში ჩვენ პრაქტიკული მაგალითები გავაჩნია, რამდენიმე ჩვენი წევრი, „ფ-----ი-----ს“ ალბათ კარგად იცნობთ, თამბაქოს მწარმოებელს, „ტ-----ი“ და „ბ-----ო“. ეს სამი კომპანია, ფაქტიურად მოსამართლე ვ----- ვ-----ის მიერ, იყვნენ, უხეშად ვთქვათ, მოტყუებულნი მაშინ, როცა მან გამოიტანა გადაწყვეტილება. ყველამ, ვინც გაეცნო გადაწყვეტილებას, საკუთარ თვალებს არ დაუჯერა, ჩვენთვის აშკარად კორუმპირებული მოსამართლე გახლავთ ვ----- ვ-----ე. პრობლემა რომელსაც ვაწყდებით ეს გახლავთ ბალანსის მიღწევა არა იმ მეთოდებით, რომ პარლამენტი და მთავრობა ჩაერიოს ამ საკითხის მოგვარებაში და მეორე, როგორ გავაკონტროლოთ ეს კორუმპირებული მოსამართლეები, იმიტომ, რომ უფლება არ აქვს არავის, რომ ხელი დააკაროს მათ და მართალია მთავრობა და არც პარლამენტი, რომ არ ერევა და არც უნდა ჩაერიონ. ერთადერთი ორგანიზაცია სასამართლო სისტემაში გახლავთ „იუსტიციის უმაღლესი საბჭო“ რომელსაც შეუძლია ნაბიჯები გადადგას ესეთი პიროვნების წინააღმდეგ. უმაღლესი საბჭო არ იღებს მკაცრ გადაწყვეტილებებს ესეთი პრაქტიკის შესაჩერებლად. დღეს ჩვენ საჩივარი შევიტანეთ საბჭოში მოსამართლე ვ-----ის წინააღმდეგ და ჩვენ ყურადღებით დავაკვირდებით როგორ იმუშავებს და რა გადაწყვეტილებას მიიღებს

იუსტიციის უმაღლესი საბჭო და იმედი გვაქვს რომ მოხდება ამ პიროვნების გადაყენება, მაგრამ მთავარია დავინახოთ იუსტიციის უმაღლესი საბჭო თავის პრინციპებს მხარს უჭერს, თუ ხელს აფარებს კორუმპირებულებს. ეს არის ტესტი ამ ორგანოსთვის...“.

„მე არ მაინტერესებს ვინ რას ლაპარაკობს, ჩემთვის სამართალია მთავარი იყოს ჩემს ქვეყანაში, ჩემთვის მნიშვნელოვანია, რომ ჩემი პალატის წევრებს არ ატყუებდნენ მოსამართლეები, არ აშანტაჟებდნენ მათ. თუ მოსამართლეს ეყო სინდისი, რომ ასეთი გადაწყვეტილება გამოეტანა როგორც ვ----- ვ-----ეს, ანუ დამერწმუნეთ, არის ისეთი ადამიანი, რომელსაც ნამდვილად არ შერცხვება ხელი დაადოს ამ მოსამართლეს და თქვას, რომ იგი კორუმპირებული მოსამართლეა, მიჩივლოს თუ სურს. ესეთ უსირცხვილო ადამიანს როგორიც ის არის, ჩემსავით უსირცხვილო სჭირდება, რომ თავისი სახელი მიაწიჭოს და დაარქვას. ბიზნესები თავისებურად დაშინებულები არიან, ეს არის უმნიშვნელოვანესი პრობლემა, არის ესეთი კრიმინალური გონება, კრიმინალური პირი, ერთ-ერთი მოსამართლე, რომელიც ავალებს დამნაშავეს კომპანიის ფული ჩაიგდოს ხელში დანაშაულებრივი გზით. ე.ი. არის მეთაური ესე ვთქვათ, არის სხვა მოსამართლე რომელიც პარავს ფულს კომპანიას და კომპანიაა მსხვერპლი. რეალურად რას ვიღებთ? კომპანიის ფულს იჯიბავენ და შეუძლიათ გამოსასყიდი განიხილონ, რამდენს გადაგვიხდით, რომ ყადაღა მოვხსნათ ან ფული დაგიბრუნოთ, ეს არის ტიპიური დამნაშავეს ქმედება რომელსაც სჭირდება გამოძიება არა მხოლოდ იუსტიციის საბჭოს არამედ პროკურატურის მიერ. ძირითადი პრობლემა გახლავთ, რომ კომპანიების მთელი რიგი შიშობს რომ ხმა ამოიღოს ამ საკითხზე. როგორც წესი, წყვეტენ პრობლემებს ისე, რომ არავინ არაფერი არ იცოდეს, ასეთ გამომძალველებთან მოლაპარაკებებს ამჯობინებენ, ეს კვებავს სისტემას და ამიტომაც აგრძელებს იგი ესეთ ქმედებებს. იუსტიციის უმაღლესმა საბჭომ თუ არ გადადგა ნაბიჯი ესეთი მოსამართლეების წინააღმდეგ, ერთი დამპალი ვაშლი ათასობით ვაშლს გააფუჭებს და პატიოსანი მოსამართლეები, ჩვენ ვხედავთ, რომ ესეთები არიან და უპატიოსნო ფულს იპარავს და არავინ ხმას არ იმაღლებს მის წინააღმდეგ და ეს გასდის, მერე პატიოსანი დაიწყებს ფიქრს, რომ მოდი იქნებ მეც შევუდგე ასეთ პრაქტიკას და ეს პროცესი უნდა შევწყვიტოთ, როგორ შევწყვეტოთ თუ ყველა ხმამაღლა ხმას არ ამოიღებს. ჩვენ აქაც და საერთაშორისო დონეზე სერიოზულ ხმაურს ავტეხავთ, ჩვენ უკვე გავუგზავნეთ მოსამართლის სახელი, ისინი ვინც მის უკან დგანან, რომლებიც მიდიან და ფულს უჯიბავენ მოსამართლეს. ჩვენ საერთაშორისო სამრეწველო პალატის

კომერციული დანაშაულის სასამართლოს გავუგზავნეთ ლონდონში, ასევე, იმ განყოფილებას ჩვენი ასოციაციის რომელიც ამ საკითხებს განიხილავს, მათი გვარები გადავცეით, ე.წ წითელ სიაში მოხვდებიან, მსოფლიოში ვისაც კი ამ მონაცემთა ბაზასთან ექნებათ წვდომა ამ ადამიანების გვარებს გაიგებენ...“;

1.3.6. 2016 წლის 24 მარტს, ინტერნეტგამოცემა „i-----ზე“ გარკვეული დროის შუალედით გამოქვეყნდა სტატიები, სადაც მოყვანილია ამონარიდები მოპასუხის ინტერვიუდან, კერძოდ:

- 2017 წლის 24 მარტის 15:55 და 16:06 საათი: „რამდენიმე ჩვენი წევრი, „ფ----- ი-----ი“, „ტ-----ი“ და „რ-----ო“ ეს სამი კომპანია ფაქტობრივად, მოსამართლე კ----- კ-----ის მიერ იქნენ, უხეშად რომ ვთქვათ, მოტყუებულნი, მაშინ, რა გადაწყვეტილებაც მან გამოიტანა, არავინ საკუთარ თვალებს არ დაუჯერა. ჩვენთვის კორუმპირებული მოსამართლე გახლავთ ბატონი კ-----ე. პრობლემა, რომელსაც ვაწყდებით ეს ბალანსის მიღწევა გახლავთ, მართალია, რომ პარლამენტი და მთავრობა არ ერევა და არც უნდა ჩაერიოს ამ საქმეში, შესაბამისად, ზოგიერთი მოსამართლე თავს ხელშეუხებლად მიიჩნევს. ერთადერთი ორგანიზაცია სასამართლო სისტემაში, ეს გახლავთ იუსტიციის უმაღლესი საბჭო, რომელსაც შეუძლია ესეთი პიროვნებების წინააღმდეგ ნაბიჯები გადადგას, იუსტიციის საბჭო ესეთი პრაქტიკების შესაჩერებლად არ იღებს მკაცრ გადაწყვეტილებას. დღეს ჩვენ საჩივარი შევიტანეთ იუსტიციის უმაღლეს საბჭოში მოსამართლე კ-----ის წინააღმდეგ და ჩვენ ყურადღებით დავაკვირდებით, თუ როგორ იმუშავებს და რა გადაწყვეტილებას მიიღებს იუსტიციის უმაღლესი საბჭო, იმედია ამ პიროვნებას გადააყენებენ, მაგრამ მთავარია დავინახოთ, რომ იუსტიციის უმაღლესი საბჭო თავის პრინციპებს მხარს უჭერს, თუ ხელს აფარებს კორუმპირებულებს...“;

- 2017 წლის 24 მარტი, 15:30 საათი: „ძირითადი პრობლემა გახლავთ გამრუდებული ე.წ სასამართლო სისტემა. ჩვენ უფრო და მეტ კორუფციულ საქმეებს ვაწყდებით სასამართლოში. უფრო მეტი და მეტი მოსამართლე, რომელიც თავს ხელშეუხებლად გრძნობს და ძალზე მიკერძოებულ გადაწყვეტილებებს იღებს ერთი მხარის სასარგებლოდ მეორესთვის უპირატესობის მისანიჭებლად. აღნიშნული ბიზნესკლიმატზე უარყოფითად მოქმედებს. ვიცნობ რამდენიმე ძალიან მაღალი დონის მოსამართლეს, პატიოსანს მაგრამ მათ სახელსაც ჩირქი მოეცხო იმ მოსამართლეების მხრიდან, რომლებიც ასეთ გადაწყვეტილებებს იღებენ...“;

- 2017 წლის 24 მარტი, 16:57 და 16:54 საათი: „არ მაინტერესებს ვინ

რას ლაპარაკობს, ჩემთვის მთავარია, ჩემს ქვეყანაში იყოს სამართალი, ჩემთვის მთავარია, ჩემი პალატის წევრებს არ ატყუებდნენ მოსამართლეები, არ აშანტაჟებდნენ მათ. ბიზნესი თავისებურად დაშინებულია, რაც უმნიშვნელოვანესი პრობლემაა. დღეს თუ სასამართლოს აღვწერთ, ეს არის ადამიანის სხეული, იმუნიტეტი აქვს ნული, ვირუსი მოხვდა ამ სხეულში და ძალიან სწრაფად ვრცელდება, რადგან იმუნიტეტი არ გააჩნია ამ სტრუქტურას. მთავრობას არ გააჩნია უფლებამოსილება ჩაერიოს სასამართლო სისტემაში, იგივე პარლამენტს, ეს არის იუსტიციის უმაღლესი საბჭოს საქმე და მე სრულ პასუხისმგებლობას ვაკისრებ, რომ მოგვარდეს ეს საკითხი. ჩვენ დავაკვირდებით მათ ქმედებებს, არ მივიღებთ აღნიშნულ კორუფციას, როგორც მოცემულობას და ვერ დავუშვებთ იმას, რომ უცხოურ ბიზნესებს ადგილობრივები ფულს ძალავდნენ...“;

1.3.7. ტელეკომპანია „რ-----“ მაუწყებლობს საქართველოს მთელ ტერიტორიაზე. ინტერნეტგამოცემა „i-----ს“, ვებგვერდზე არსებული მონაცემების შესაბამისად, ყოველთვიურად ჰყავს 27981 ვიზიტორი, ხოლო „T-----ს“ _ 27981 ინტერნეტმნახველი.

1.4. საკასაციო სასამართლოს შეფასებები და სამართლებრივი დასკვნები:

1.4.1. საკასაციო პალატა იზიარებს კასატორის პრეტენზიას სასამართლოს მხრიდან სარჩელით სადავოდ მიჩნეულ განცხადებებთან მიმართებაში მატერიალური სამართლის ნორმათა არასწორი განმარტების თაობაზე და მიიჩნევს, რომ არსებობს გასაჩივრებული გადაწყვეტილების გაუქმების სამოქალაქო საპროცესო კოდექსის 393.2 მუხლის „გ“ ქვეპუნქტით გათვალისწინებული საფუძველი. სარჩელის წარმატებულობის შეფასების მიზნით, სასამართლო მიიჩნევს, რომ ყურადღება უნდა გამახვილდეს შემდეგ საკითხებზე: გამოხატვის თავისუფლება; სასამართლო ხელისუფლების ავტორიტეტის შენარჩუნება; საზოგადოებრივი ინტერესი სადავო საკითხთან მიმართებაში და საზოგადოებრივ დებატში წვლილის შეტანა; სადავო განცხადებების შინაარსი.

1.4.2. განსახილველ შემთხვევაში, დავას არ იწვევს ის გარემოება, რომ მოსარჩელე სპეციალური კანონის პირველი მუხლის „ი“ ქვეპუნქტით გათვალისწინებული საჯარო პირია, რომლის მიერ გამოტანილი გადაწყვეტილებებით უკმაყოფილო მოპასუხემ მედიასაშუალებებით საჯაროდ გაავრცელა განცხადებები (ამავე კანონის პირველი მუხლის „ა“ და „დ“ ქვეპუნქტები). სარჩელით სადავოდაა გამხდარი განცხადებათა ის შინაარსი, სადაც მოპასუხე მოსარჩელეს უწოდებს „კორუმპირებულს“, შესაბამისად, უნდა შეფასდეს მოთხოვნის დამფუძნებელი ნორმების წინაპირობების

არსებობა, კერძოდ, სახეზე ხომ არ არის სპეციალური კანონის მე-14 და მე-17 (1), (3) მუხლებით, ასევე, სამოქალაქო კოდექსის 413-ე (1) მუხლით გათვალისწინებული საფუძვლები:

(i) პირს ეკისრება სამოქალაქოსამართლებრივი პასუხისმგებლობა საჯარო პირის ცილისწამებისათვის, თუ მოსარჩელე სასამართლოში დაამტკიცებს, რომ მოპასუხის განცხადება შეიცავს არსებითად მცდარ ფაქტს უშუალოდ მოსარჩელის შესახებ, ამ განცხადებით მოსარჩელეს ზიანი მიადგა და განცხადებული ფაქტის მცდარობა მოპასუხისათვის წინასწარ იყო ცნობილი ან მოპასუხემ გამოიჩინა აშკარა და უხეში დაუდევრობა, რამაც გამოიწვია არსებითად მცდარი ფაქტის შემცველი განცხადების გავრცელება.

(ii) ცილისწამებასთან დაკავშირებით მოპასუხეს შეიძლება დაეკისროს სასამართლოს მიერ დადგენილი ფორმით ცნობის გამოქვეყნება სასამართლოს გადაწყვეტილების შესახებ.

(iii) თუ მოპასუხე კანონით დადგენილ ვადაში განახორციელებს შესწორებას ან უარყოფას, მაგრამ შესწორების ან უარყოფის გამოქვეყნება არ არის საკმარისი ცილისწამებით მოსარჩელისათვის მიყენებული ზიანის ჯეროვანი ანაზღაურებისათვის, მოპასუხეს შეიძლება დაეკისროს მოსარჩელისათვის მიყენებული ქონებრივი ან/და არაქონებრივი (მორალური) ზიანის ანაზღაურება.

(iv) არაქონებრივი ზიანისათვის ფულადი ანაზღაურება შეიძლება მოთხოვილ იქნეს მხოლოდ კანონით ზუსტად განსაზღვრულ შემთხვევებში გონივრული და სამართლიანი ანაზღაურების სახით.

1.4.3. მოხმობილი ნორმების სადავო ფაქტებთან სუბსუმირების მიზნით, საკასაციო პალატა ხაზს უსვამს საქართველოს კონსტიტუციით, თავად სპეციალური კანონის მე-3 მუხლითა და ადამიანის უფლებათა ევროკონვენციის (შემდგომში – კონვენცია) მე-10 მუხლით გარანტირებულ გამოხატვის თავისუფლების უფლებას, რომელიც დემოკრატიული საზოგადოების ფუნდამენტია და ემსახურება როგორც თავად დემოკრატიული საზოგადოების, ისე – ინდივიდის ინტერესებს, გააჩნდეს საკუთარი შეხედულება ამა თუ იმ საკითხზე, თავისუფლად მიიღოს და გაავრცელოს ინფორმაცია და იდეები (დამატებით იხ. სპეციალური კანონის მე-2 მუხლი: ამ კანონის ინტერპრეტირება უნდა მოხდეს საქართველოს კონსტიტუციის, საქართველოს მიერ ნაკისრი საერთაშორისო სამართლებრივი ვალდებულებების, მათ შორის, ადამიანის უფლებათა და ძირითად თავისუფლებათა ევროპული კონვენციისა და ადამიანის უფლებათა ევროპული სასამართლოს პრეცედენტული სამართლის შესაბამისად).

1.4.4. პრეცედენტული სამართლის თანახმად:

(i) გამოხატვის თავისუფლება წარმოადგენს დემოკრატიული საზოგადოების ერთ-ერთ უმნიშვნელოვანეს საფუძველს და ერთ-ერთ

ძირითად პირობას მისი პროგრესისა და თითოეული ინდივიდის თვითრეალიზაციისათვის. მე-10 მუხლის მე-2 პუნქტის საფუძველზე, იგი ეხება არა მხოლოდ „ინფორმაციას“ ან „იდებს“, რომლებიც დადებითი, არაშეურაცხყოფილი ან უმნიშვნელოა, არამედ შეურაცხყოფილი, შოკისმომგვრელი ან შემაწუხებელი ინფორმაციას, ან იდებს. ასეთია პლურალიზმის, შემწყნარებლობისა და ლიბერალური აზროვნების მოთხოვნები, რომელთა გარეშე „დემოკრატიული საზოგადოება“ არ არსებობს. მე-10 მუხლის შესაბამისად, თავისუფლება ექვემდებარება გამონაკლისებს, რომლებიც უნდა განიმარტოს მკაცრად, თუმცა რაიმე სახის შეზღუდვის საჭიროება დამაჯერებლად უნდა დასაბუთდეს....

(ii) ზედსართავი სახელი „აუცილებელი“, 10.2 მუხლის მნიშვნელობით, გულისხმობს „გადაუდებელი სოციალური საჭიროების“ არსებობას. ხელშემკვრელ სახელმწიფოებს გააჩნიათ დისკრეციული უფლებამოსილების გარკვეული ფარგლები ამგვარი საჭიროების არსებობის შესაფასებლად, თუმცა ეს მჭიდროდ არის დაკავშირებული ევროპულ ზედამხედველობასთან, რომელიც ეხება როგორც კანონმდებლობას, ისე კანონმდებლობის საფუძველზე მიღებულ გადაწყვეტილებებს, თუნდაც ისინი დამოუკიდებელი სასამართლოს მიერ იყოს გამოტანილი.

(iii) სასამართლომ უნდა განიხილოს სადავო ჩარევა მთლიანი საქმის კონტექსტის ჭრილში და დაადგინოს, იყო თუ არა ის „ლეგიტიმური მიზნის თანახმოიერი“ და რამდენად „სათანადო და საკმარისია“ ეროვნული ხელისუფლების ორგანოების მიერ აღნიშნული ჩარევის დასაბუთებისათვის მოყვანილი მიზეზები. სასამართლომ უნდა გადაამოწმოს და დარწმუნდეს, რომ ეროვნული ხელისუფლების ორგანოებმა გამოიყენეს სტანდარტები, რომლებიც შეესაბამებოდა მე-10 მუხლით განსაზღვრულ პრინციპებს და დაეყრდნენ შესაბამისი ფაქტების მისაღებ შეფასებას...“ (**„ჰენდისაიდი გაერთიანებული სამეფოს წინააღმდეგ“** (1976 წლის 7 დეკემბერი, სერია A, N24), **„სტოლი შვეიცარიის წინააღმდეგ“** ([დიდი პალატა] N 69698/01, § 101, ECHR 2007-V), **„ცხოველთა უფლებების დამცველები გაერთიანებული სამეფოს წინააღმდეგ“** [დიდი პალატა] N 48876/08, §100, ECHR 2013).

1.4.5. განსახილველ შემთხვევაში, უდავოა, რომ მოპასუხის მიერ მედიასაშუალებებში გავრცელებული ინფორმაცია შეეხებოდა თბილისის საქალაქო სასამართლოს მოსამართლის მიერ მიღებულ გადაწყვეტილებებს, შესაბამისად, შეფასების საგანს წარმოადგენს არა მხოლოდ ინდივიდუალური მოსამართლის, არამედ, ზოგადად სასამართლოს ავტორიტეტის საკითხი. ამ მხრივ, მართალია, ქვემდგომმა სასამართლოებმა ყურადღება გაამახვილეს პრეცედენტულ სამართალზე, სადაც შეფასებულია მოსამართლის პირადი უფლებები და რეპუტაცია და სასამართლოს ავტორიტეტი საზოგადოებაში (**საქმეები: KINCSES V.**

HUNGARY; Meister v. Germany; W.R. v. Austria და სხვა), თუმცა, შეილახა თუ არა გავრცელებული განცხადებით მოსამართლის და/ან სასამართლოს ავტორიტეტი, კონკრეტულ შემთხვევაში, უნდა გადაწყდეს პროპორციულობის ტესტის გამოყენებით მთლიანი განცხადების კონტექსტიდან გამომდინარე (განისაზღვროს უფლებით დაცული სფერო, მოხდა თუ არა ჩარევა უფლებაში, არსებობს თუ არა შეზღუდვის საფუძველი, რომელიც პროპორციულია ლეგიტიმური მიზნის მიღწევისა). ერთ-ერთ საქმეზე (*Marian Maciejewski v Poland №34447/05, 13 იანვარი, 2015*), სადაც ფაქტობრივი გარემოებები შეეხებოდა მართლმსაჯულების სისტემის თანამშრომლების წინააღმდეგ ჟურნალისტის კრიტიკულ სტატიას, სათაურით – „ქურდები მართლმსაჯულების სისტემაში“, სტატიის ავტორი აღნიშნავდა, რომ სახეზე იყო „მაფიის მსგავსი მოსამართლე-პროკურორების ასოციაცია“. ცილისწამებისთვის ჟურნალისტს შიდა კანონმდებლობით დაეკისრა ჯარიმა. ადამიანის უფლებათა ევროპული სასამართლოს მიერ კი, ამ საქმეზე დადგინდა პოლონეთის სახელმწიფოს მიერ გამოხატვის თავისუფლების დარღვევა. გადაწყვეტილებაში ხაზი გაესვა, რომ ევროპული სასამართლო მკაცრი ტესტით შეამოწმებს გამოხატვის თავისუფლების შეზღუდვას იმ შემთხვევებში, როცა სანქცია ხელს უშლის მედიას, გააშუქოს დებატები, რომელზეც საჯარო ინტერესი არსებობს. ევროპული სასამართლოს შეფასებით, მედია არის ერთ-ერთი შესაძლებლობა, იმისთვის, რათა საზოგადოების მხრიდან გადამოწმდეს თუ რამდენად კეთილსინდისურად ახორციელებენ მოსამართლეები კანონით დადგენილ მათ უმნიშვნელოვანეს უფლებამოსილებებს. მართლმსაჯულების სისტემაში არსებული ხარვეზები არის საკითხი, რომელზეც მაღალი საზოგადოებრივი ინტერესი არსებობს, შესაბამისად, ლეგიტიმურია, რომ ეს საკითხები ჟურნალისტებმა და სხვა პირებმა განიხილონ საჯარო დებატებში. ამასთან, მიუხედავად იმისა, რომ სტატიაში გადმოცემული ფრაზები ჩანდა მკაცრი და მწვავე, ამგვარი გაზვიადებული ან თუნდაც მაპროვოცირებელი განცხადებები საჯარო დებატებში დასაშვებია და დაცული იყო კონვენციის მე-10 მუხლით.

1.4.6. საკასაციო სასამართლო, ვიდრე სადავო განცხადების შინაარსს შეამოწმებდეს, მნიშვნელოვნად მიიჩნევს, ხაზი გაუსვას საქართველოში მიმდინარე მოვლენებს: იმ ვითარებაში, როდესაც ქვეყანაში მიმდინარეობს მართლმსაჯულების რეფორმა და სასამართლო ხელისუფლება ფართო საზოგადოების ინტერესშია მოქცეული, სიტყვის თავისუფლების შეზღუდვა მხოლოდ განსაკუთრებულ, სასამართლო ხელისუფლებაზე/მოსამართლეზე აშკარა და ნეგატიური თავდასხმის შემთხვევაში დაიშვება, რომელიც მიზნად ისახავს მართლმსაჯულების როლის შესუსტებას, სასამართლოს დამოუკიდებლობის ხელყოფას და

მხოლოდ აღნიშნული უნდა წარმოადგენდეს განცხადების გამავრცელებლის მიზანს. სხვა შემთხვევაში, სახელმწიფო ხელისუფლების მხრიდან გამოხატვის თავისუფლებაში ჩარევამ შეიძლება დააზარალოს ქვეყნის ინტერესები, შეუძლებელი გახადოს საზოგადოების მხრიდან რეფორმის მიმდინარეობასთან დაკავშირებით აზრის გამოხატვის შესაძლებლობა, რაც, ბუნებრივია, უარყოფითად აისახება ქვეყნის ინტერესებსა და ეფექტიანი მართლმსაჯულების განხორციელებაზე. პრეცედენტული სამართლის თანახმად, სასამართლო ხელისუფლების ფუნქციონირებასთან დაკავშირებული საკითხები, რომელიც უაღრესად მნიშვნელოვან ინსტიტუციას წარმოადგენს დემოკრატიული საზოგადოებისათვის, ექცევა საზოგადოებრივ ინტერესში. ამ მხრივ, აუცილებელია საზოგადოებაში სასამართლოს განსაკუთრებული როლის გათვალისწინება. ქვეყანაში, რომელიც იმართება კანონის უზენაესობის პრინციპით, სასამართლო, როგორც მართლმსაჯულების გარანტი, უნდა სარგებლობდეს საზოგადოების ნდობით, იმისათვის, რომ წარმატებით შეძლოს საკუთარი მოვალეობების შესრულება. ამდენად, შესაძლოა, აუცილებელი იყოს აღნიშნული ნდობის დაცვა მეტად საზიანო თავდასხმებისაგან, რომლებიც არსებითად უსაფუძვლოა, განსაკუთრებით იმ ფაქტის გათვალისწინებით, რომ კრიტიკის ადრესატ მოსამართლეებს აკისრიათ წინდახედულების ვალდებულება, შესაბამისად, მათ ეკრძალებათ კრიტიკაზე საპასუხო რეაგირება (იხ. „პრაგერი და ობერშლიკი ავსტრიის წინააღმდეგ“, 26 აპრილი, 1995 წელი, §34, სერია A, N 313; „კარპეტასი საბერძნეთის წინააღმდეგ“, N6086/10, §68, 30 ოქტომბერი, 2012 წელი და დი „ჯოვანი იტალიის წინააღმდეგ“, N 51160/06, §71, 9 ივლისი, 2013 წელი, ასევე, „მორისი საფრანგეთის წინააღმდეგ“, N29369/10, 23 აპრილი, 2015 წელი). ფრაზა „სასამართლო ხელისუფლების ავტორიტეტი“ მოიცავს იმ ცნებას, რომ სასამართლოები არიან და საზოგადოების მიერ ზოგადად მიიჩნევიან, როგორც სათანადო ორგანოები სამართლებრივი დავების გადასაჭრელად და ადამიანის ბრალეულობის ან უდანაშაულობის შესახებ გადაწყვეტილების მიმღებად სისხლის სამართლის საქმეებზე. აქ ასევე იგულისხმება საზოგადოების მხრიდან პატივისცემის მაღალი ხარისხი და რწმენა, რომ სასამართლოს შესწევს ამ ფუნქციის შესრულების უნარი (იხ. „ვორმი ავსტრიის წინააღმდეგ“, 29 აგვისტო, 1997, § 40, ანგარიშები 1997-V). საქმე ეხება ნდობას, რომელიც სასამართლოებმა დემოკრატიულ საზოგადოებაში უნდა აღძრან არა მხოლოდ ბრალდებულში სისხლის სამართალწარმოებისას, არამედ, ფართო საზოგადოებაშიც (იხ. „კუდეშკინა რუსეთის წინააღმდეგ“, N 29492/05, § 86, 2009 წლის 26 თებერვალი და დი „ჯიოვანი“). თუ არ ჩავთვლით ისეთ შემთხვევებს, როდესაც ხდება მეტად საზიანო და უსაფუძვლო

თავდასხმა, მოსამართლეები წარმოადგენენ სახელმწიფოს ფუნდამენტური ინსტიტუციის ნაწილს და შეიძლება დაექვემდებარონ პირად კრიტიკას დასაშვებ ფარგლებში (იხ. *ჟული და SARL Libération*, § 74). ამდენად, თანამდებობრივი უფლებამოსილების ფარგლებში მოქმედებისას, მათზე ვრცელდება დასაშვები კრიტიკის უფრო ფართო ფარგლები, ვიდრე რიგითი მოქალაქის შემთხვევაში (იხ. *ჟული და SARL Libération*, § 74). სასამართლოს ავტორიტეტის, ასევე, ინდივიდუალური მოსამართლის უფლებებთან დაკავშირებით, უნდა აღინიშნოს, რომ საქართველოს კანონმდებლობით დადგენილია გარკვეული რეგულაციები, რათა გატარდეს პრევენციული ზომები საფრთხის თავიდან ასარიდებლად. როდესაც არასათანადო ქცევა ან გარკვეული განცხადების გაკეთება ხდება სასამართლო სხდომის დარბაზში, საპროცესო კანონმდებლობა (იხ. მაგ.: სსსკ-ის 211-ე და 212-ე მუხლები) ადგენს წესრიგის დამრღვევის პასუხისმგებლობის წესსა და შესაბამისი სანქციის შეფარდების შესაძლებლობას. სასამართლო სხდომის დარბაზის გარეთ გავრცელებული ინფორმაციის ნეგატიური შედეგების თავიდან ასარიდებლად კი, პირს, რომლის მიმართაც გავრცელდა ინფორმაცია, სამოქალაქო კოდექსის მე-18 მუხლის მე-4 ნაწილის საფძველზე გააჩნია უფლება, საპასუხო ცნობები გამოაქვეყნოს იმავე მასობრივი ინფორმაციის საშუალებებში, რომელშიც გავრცელდა განცხადება.

1.4.7. საკასაციო სასამართლო მიუბრუნდება განსახილველ შემთხვევას და ითვალისწინებს იმ გარემოებას, რომ მოსარჩელის მიერ განხილულ საქმეებთან მიმართებაში არაერთი ინფორმაცია გავრცელდა მედიასაშუალებებით და საქმეთა რეზონანსულობიდან გამომდინარე, არაერთი საჯარო დებატი მიეძღვნა მათ (რაც სსსკ-ის 106-ე მუხლის „ა“ ქვეპუნქტით გათვალისწინებული საყოველთაოდ ცნობილი ფაქტია). აღნიშნული გარემოება, სასამართლო რეფორმის საკითხთან ერთად, მიანიშნებს ფართო საზოგადოებრივი ინტერესის არსებობასა და საჯარო დებატებზე, რომლითაც დაინტერესებულია საზოგადოება (სპეციალური კანონის პირველი მუხლის „ზ“ ქვეპუნქტი: საზოგადოებრივი ყურადღება – საზოგადოების ინტერესი (და არა ცალკეულ პირთა უბრალო ცნობისმოყვარეობა) იმ მოვლენისადმი, რომელიც დაკავშირებულია დემოკრატიულ სახელმწიფოში საზოგადოებრივი თვითმმართველობის განხორციელებასთან), შესაბამისად, მოპასუხის მიერ გავრცელებული თუნდაც მწვავე, კრიტიკული განცხადება უნდა ჩაითვალოს საზოგადოებრივ დებატში წვლილის შეტანად და სწორედ ამის შემდეგაა ღირებული იმის შეფასება, თავად განცხადება წარმოადგენს თუ არა ცილისწამებას (სპეციალური კანონის პირველი მუხლის „ე“ ქვეპუნქტი: ცილისწამება – არსებითად მცდარი ფაქტის შემცველი და პირისთვის ზიანის მიმყენებელი, მისი სახელის გამტეხი განცხადება).

1.4.8. განსახილველ შემთხვევაში, უდავოა, რომ მოსარჩელე საკუთარი უფლებების შემლახველად მიიჩნევს მოპასუხის მიერ გავრცელებულ იმ განცხადებათა შინაარსს, სადაც იგი მოხსენიებულია „კორუმპირებულ მოსამართლედ“ (გადაწყვეტილების კორუფციული გარიგების შედეგად მიღების თაობაზე განცხადება, სააპელაციო პალატამ დაადგინა, რომ არა მოპასუხის, არამედ, ჟურნალისტის მიერ გამოთქმულ ფრაზას წარმოადგენდა, ამ ნაწილში გადაწყვეტილება არ გასაჩივრებულა, რის გამოც, საკასაციო პალატა აღარ მსჯელობს მის შინაარსზე), შესაბამისად, პირველ რიგში უნდა შეფასდეს ხსენებული განცხადება წარმოადგენს თუ არა ცილისწამებას და დადებით შემთხვევაში, შეილახა თუ არა კონვენციის მე-8 მუხლით დაცული მოსარჩელის უფლებები: იმისათვის, რომ კონვენციის მე-8 მუხლი მოქმედებაში მოვიდეს, პირის რეპუტაციაზე თავდასხმა უნდა ატარებდეს სიმძიმის გარკვეულ ხარისხს და განხორციელებული უნდა იყოს პირის პირადი ცხოვრების პატივისცემის უფლებაზე წინასწარ შექმნილი განწყობით გავლენის მოხდენის მიზნით (იხ. „*Delfi AS v. Estonia*“ [GC], no. 64569/09, § 137, ECHR 2015 და „*Medžlis Islamske Zajednice Brčko and Others v. Bosnia and Herzegovina*“ [დიდი პალატა], N 17224/11, § 76, 27 ივნისი 2017). საქმეებში, რომლებიც შეეხებოდა დანაშაულებრივ ქმედებებს, სასამართლომ ასევე მხედველობაში მიიღო ის, რომ კონვენციის მე-6 მუხლის მე-2 პუნქტის თანახმად, პირებს აქვთ უფლება, უდანაშაულოდ იყვნენ მიჩნეული, ვიდრე არ დამტკიცდება მათი ბრალეულობა (იხ. „*Worm v. Austria*“, 29 აგვისტო 1997, § 50, გადაწყვეტილებების და განჩინებების ანგარიშები 1997-V და „*Du Roy and Malaurie v. France*“, N 34000/96, § 34, ECHR 2000-X). იმ საშუალების ზომა, რომლის ფარგლებშიც ჩაითვლება დაცულად კონვენციის მე-8 მუხლი, ხელშემკვრელი სახელმწიფოების თავისუფალი შეფასების ფარგლებში ექცევა, პოზიტიურია სახელმწიფოს ეს ვალდებულება თუ ნეგატიური. იმავენაირად, კონვენციის მე-10 მუხლის ფარგლებში, ხელშემკვრელ სახელმწიფოებს აქვთ გარკვეული თავისუფლება იმის შეფასებისას, თუ რამდენად და რა მოცულობით ჩაითვლება აუცილებლად ჩარევა ამ მუხლით დაცულ გამოხატვის თავისუფლებაში (იხ. „*Satakunnan Markkinapörssi Oy and Satamedia Oy v. Finland*“ [დიდი პალატა], N 931/13, § 162, 27 ივნისი 2017 და „*Couderc and Hachette Filipacchi Associés v. France*“ [დიდი პალატა], N 40454/07, § 90, ECHR 2015 (ამონარიდები)). პრეცედენტული სამართლის თანახმად, ერთმანეთისაგან უნდა გაიმიჯნოს განცხადებები ფაქტებთან დაკავშირებით და შეფასებითი მსჯელობა („*ლინგენსი ავსტრიის წინააღმდეგ*“, 1986 წლის 8 ივლისი, § 46, სერია A, N10 და „*ობერშლიკი ავსტრიის წინააღმდეგ*“, (N 1), 1991 წლის 23 მაისი, § 63, სერია A, N 204). ფაქტების არსებობა შეიძლება დადასტურდეს, ხოლო, შეფასებითი მსჯელობის ჭეშმარიტების დამტკიცება შეუძლებელია. შეფასებითი მსჯელობის ჭეშმარიტების დამტკიცების შესახებ მოთხოვნის შესრულება

შეუძლებელია და არღვევს თავად გამოხატვის თავისუფლებას, რაც წარმოადგენს მე-10 მუხლით დაცული უფლების ძირითად ნაწილს (იხ. „დე ჰაესი და გიჟსელსი ბელგიის წინააღმდეგ“, 1997 წლის 24 თებერვალი, §42, ანგარიშები 1997-I), თუმცა, როდესაც განცხადება უტოლდება შეფასებით მსჯელობას, ჩარევის თანაზომიერება შეიძლება დამოკიდებული იყოს იმაზე, არსებობს თუ არა საკმარისი „ფაქტობრივი საფუძველი“ გასაჩივრებული განცხადებისათვის. თუ არ არსებობს, ასეთი შეფასებითი მსჯელობა შეიძლება დადგინდეს, როგორც გადაჭარბებული (იხ. „დე ჰაესი და გიჟსელსი ბელგიის წინააღმდეგ“ §47; „ობერშლიკი ავსტრიის წინააღმდეგ“ (N2), 1997 წლის 1 ივლისი, §33, ანგარიშები 1997-IV; „რასილიერი საფრანგეთის წინააღმდეგ“, N71343/01, § 36, 11/04/2006 და „ლინდონი, ოჩაკოვსკი-ლაურენსი და ჟული“, §55). ფაქტობრივი ბრალდებისა და შეფასებითი მსჯელობის გასამიჯნად აუცილებელია საქმის გარემოებებისა და გამონათქვამების ზოგადი კონტექსტის გათვალისწინება. მხედველობაშია მისაღები აგრეთვე, რომ განცხადებები საზოგადოებრივი ინტერესის საკითხების თაობაზე, შესაძლოა, წარმოადგენდეს შეფასებით მსჯელობას და არა ფაქტის დაფიქსირებას. საკასაციო სასამართლოს მიერ დადგენილი ერთგვაროვანი პრაქტიკის თანახმად, სიტყვა „აზრი“ ფართოდ განმარტებისას გულისხმობს განსჯას, დამოკიდებულებასა თუ შეფასებას, რომლის სისწორე თუ მცდარობა დამოკიდებულია მთლიანად ინდივიდზე, მის სუბიექტურ დამოკიდებულებაზე. ფაქტები კი, ჩვეულებრივ, მოკლებულია სუბიექტურ დამოკიდებულებას, იგი ობიექტური გარემოებებიდან გამომდინარეობს, ანუ ჩვენ გვაქვს იმის შესაძლებლობა, რომ ფაქტი შევამოწმოთ და ვნახოთ, ის რეალურად არსებობდა თუ არა. სწორედ ამიტომ, ფაქტების გადამოწმება და მისი ნამდვილობასთან შესაბამისობის დადგენა შესაძლებელია. ხშირ შემთხვევაში, აზრები და ფაქტები ერთმანეთს მჭიდროდ უკავშირდებიან და მათი გამიჯვნა რთულია. ეს განპირობებულია იმით, რომ გამოთქმის ორივე ფორმა იშვიათად გვხვდება სუფთა სახით. უმთავრესად, სჭარბობს სწორედ ისეთი გამონათქვამები, რომლებშიც თავს იყრის როგორც შეფასებითი, ასევე ფაქტობრივი ელემენტები. აზრი ხშირად ეყრდნობა და ეხება ფაქტებს, ფაქტები კი, თავის მხრივ, აზრის საფუძველია, რომელიც ადასტურებს ან უარყოფს მათ, ამიტომაც ხშირად საკამათო გამონათქვამის, როგორც შეხედულების ან როგორც ფაქტის გადმოცემის, კვალიფიცირების დროს შესაძლებელია გამოთქმის კონტექსტის მიხედვით მისი ცალკეული ნაწილების იზოლირება, მაგრამ ეს მეთოდი გამართლებულია მხოლოდ მაშინ, როდესაც ამით არ იკარგება ან არ ყალბდება გამონათქვამის შინაარსი და ნამდვილი აზრი. თუკი ასეთი იზოლირება შეუძლებელია გამონათქვამის შინაარსის გაყალბების

გარეშე, მაშინ ეს გამონათქვამი უნდა ჩაითვალოს მთლიანად აზრის გამოთქმად, ანუ შეხედულებად, შეფასებით მსჯელობად და, შესაბამისად, მთლიანად უნდა იქნეს შეყვანილი ძირითადი უფლებით დაცულ სფეროში **(იხ. სუსგ №ას-1278-1298-2011, 20 თებერვალი, 2012 წელი)**. აზრისა და ფაქტის ერთმანეთთან მჭიდრო კავშირის გამო, მათი გამიჯვნა საკმაოდ რთულია, ამიტომ სადავო გამონათქვამის სწორი კვალიფიკაციისათვის უნდა შემოწმდეს მისი შინაარსი, გამოთქმის ფორმა და გამოთქმის კონტექსტი, რა ფაქტობრივი ელემენტებისაგან შედგება გამონათქვამი **(იხ. სუსგ №ას-1477-1489-2011, 3 აპრილი, 2012 წელი)**. ცილისწამების მაკვალიფიცირებელი ერთ-ერთი მთავარი ნიშანია განმცხადებლის მიერ იმ ფაქტების მითითება, რომლებიც რეალობასთან არც ისე შორსაა, უფრო კონკრეტულია და არა ზოგადი ხასიათის, უფრო მეტად ობიექტური შინაარსისაა, ვიდრე სუბიექტური და, რაც მთავარია, მისი დადასტურება (დამტკიცება) შესაძლებელია **(იხ. სუსგ №ას-179-172-2012, 1 ოქტომბერი, 2014 წელი)**. განსახილველ შემთხვევაში, სადავო განცხადებების შინაარსისა და კონტექსტის გათვალისწინებით, საკასაციო სასამართლო მიდის დასკვნამდე, რომ ისინი განმცხადებლის აზრს (სპეციალური კანონის 7.5. მუხლი), მის შეფასებით მსჯელობას წარმოადგენენ, რადგანაც განცხადებათა მთლიანი კონტექსტი (სადავო გადაწყვეტილებები ჩვენ პარიზში სამ ყველაზე ცნობილ მოსამართლეს გადაუგზავნეთ და როდესაც ისინი საქმეებს გაეცნენ, ეს მათთვის შოკი იყო... ჩვენთვის სავსებით ნათელია, რომ ვ----- კ----- არის კორუმპირებული მოსამართლე... როდესაც მეუბნებიან კორუფციის რა მტკიცებულება გაქვს, ჩემი პასუხია, რომ როდესაც ვხედავ და ვგრძნობ ნაგვის სუნს, არ მჭირდება ვინმემ დამიდასტუროს რომ ეს ნაგავია) იძლევა დასკვნის საფუძველს, რომ მოპასუხე სასამართლოს მიერ მიღებული გადაწყვეტილებებიდან, ასევე, ამ გადაწყვეტილებათა შინაარსზე სხვა, მისთვის ავტორიტეტული პირების მიერ გამოთქმული აზრიდან გამომდინარე, აყალიბებს საკუთარ დამოკიდებულებას მოვლენის მიმართ და გულის ტკივილს გამოთქვამს სასამართლო სისტემაში არსებული მდგომარეობის გამო (მაგ: ვიცნობ რამდენიმე ძალიან მაღალი დონის მოსამართლეს, პატიოსანს, მაგრამ მათ სახელსაც ჩირქი მოეცხო იმ მოსამართლეების მხრიდან რომლებიც ასეთ გადაწყვეტილებებს იღებენ... აღმასრულებელი და საკანონმდებლო ხელისუფლება არ ერევა სასამართლოს საქმიანობაში და ეს ასეც უნდა იყოს... უნდა გავაჯანსაღოთ სასამართლო...). რაც შეეხება უშუალოდ გამოყენებულ ტერმინს – „კორუმპირებული“, სარჩელის თანახმად, იგი არღვევს უდანაშაულობის პრეზუმფციას და ზიანს აყენებს მოსარჩელის ავტორიტეტს. საკასაციო პალატა არ იზიარებს ამ მოსაზრებას და განმარტავს, რომ სამოქალაქო განათლების ლექსიკონის თანახმად, სიტყვა „კორუმპირებული“ განიმარტება, როგორც ხელისუფლების წარმომადგენელთა მხრიდან ქცევის სტანდარტების უარყოფა

არაკანონიერი პირადი სარგებლის მიღების მიზნით, ანუ ქმედების კორუმპირებულად შეფასებისა და მისი ნამდვილობა-მცდარობის შესაფასებლად, განცხადების გამავრცელებელი ფაქტის დონეზე უნდა მიუთითებდეს მტკიცებას დაქვემდებარებულ ისეთ გარემოებებზე, რომლებიც თეორიულად დაადასტურებდა ხელისუფლების წარმომადგენლის მხრიდან პირადი სარგებლის მიღების მიზნით მართლსაწინააღმდეგო მოქმედებას, წინააღმდეგ შემთხვევაში, სპეციალური კანონის 7.5. მუხლის შესაბამისად, გავრცელებული ინფორმაცია უნდა შეფასდეს „აზრად“, რომელიც, ამავე კანონის 4.1. მუხლის შესაბამისად, დაცულია აბსოლუტური პრივილეგიით, რაც იწვევს კანონით გათვალისწინებული პასუხისმგებლობისაგან პირის სრულ და უპირობო გათავისუფლებას. ერთ-ერთ საქმეზე ევროსასამართლომ არასწორ ფაქტად მიიჩნია პოლიტიკური თანამდებობის პირის – მინისტრის საჯარო განცხადება, რომლითაც მან სასჯელაღსრულების დაწესებულებაში მომუშავე არასამთავრობო ორგანიზაციის წარმომადგენელი, საზოგადოებრივი მონიტორინგის კომისიის წევრი ფულის მიღების სანაცვლოდ, პატიმართა ჯანმრთელობის მდგომარეობის შესახებ არასწორი სამედიცინო დასკვნის გაცემაში დაადანაშაულა. მოცემულ საქმეზე ევროსასამართლომ ყურადღება გაამახვილა იმ გარემოებაზე, რომ განცხადება შეიცავდა დადასტურებად ფაქტებს (თანხის მიღება არასწორი სამედიცინო დასკვნის გაცემის მიზნით) და აღნიშნა, რომ კონვენცია არ მოითხოვდა პირებისაგან მე-8 მუხლით დაცული უფლებების დარღვევის მოთმენას და საკმარისი ფაქტობრივი საფუძვლის გარეშე სისხლისსამართლებრივ ქმედებებში საჯაროდ დადანაშაულებას ... როდესაც საზოგადოება მოელის გადამოწმებულ ინფორმაციას ამ ბრალდებებთან დაკავშირებით და არა ფაქტებით გაუმყარებელ განცხადებებს (იხ. „**ჯიშკარიანი საქართველოს წინააღმდეგ**“, **საჩივარი #18925/09, 20 სექტემბერი, 2018 წელი**).

1.4.9. განსახილველ შემთხვევაში, საკასაციო პალატა მიიჩნევს, რომ განცხადებებში მოპასუხის მიერ გამოთქმული სადავო ფრაზა არ არის საკმარისად კონკრეტული, მასში არ არის გადმოცემული ფაქტები, არამედ, გამოთქმათა მთლიანი კონტექსტის შესაბამისად, უფრო მეტად განცხადების გამავრცელებლის აზრს, მოვლენის მიმართ მის პირად დამოკიდებულებასა და კომენტარს წარმოადგენს, რაც ამ გამონათქვამის აზრად და არა ფაქტად მიჩნევას განაპირობებს, შესაბამისად, პალატა აღარ მსჯელობს მოსარჩელის მე-8 მუხლით დაცული უფლების დარღვევის საკითხზე. მაღალი საზოგადოებრივი ინტერესიდან გამომდინარე კი, იმგვარი დებატი, რომლის ერთადერთი მიზანი სასამართლოს/მოსამართლის დისკრედიტაცია არ არის, მიუხედავად

გამოთქმის მკვეთრად უარყოფითი და არასასურველი კონტექსტისა, არ შეიძლება უპირობოდ დაექვემდებაროს შეზღუდვას. იმ ვითარებაში კი, როდესაც არ ვრცელდება მოპასუხის მხრიდან ცილისწამების შემცველი განცხადება, შეფასებას აღარ ექვემდებარება სასარჩელო მოთხოვნა მორალური ზიანის ფულად ანაზღაურებასთან დაკავშირებით.

1.5. გასაჩივრებული გადაწყვეტილების შეცვლის პროცესუალურ-სამართლებრივი დასაბუთება:

საკასაციო პალატა მიიჩნევს, რომ სააპელაციო სასამართლოს გადაწყვეტილება მიღებულია მატერიალური სამართლის ნორმათა მნიშვნელოვანი დარღვევით, რის გამოც არსებობს მისი გაუქმების სამოქალაქო საპროცესო კოდექსის 393-ე მუხლით გათვალისწინებული წინაპირობები, ამასთან, რადგანაც არ იკვეთება საქმის ქვემდგომი სასამართლოსათვის ხელახლა განსახილველად დაბრუნების საფუძვლები, საკასაციო სასამართლო, ამავე კოდექსის 411-ე მუხლის თანახმად (*საკასაციო სასამართლო თვითონ მიიღებს გადაწყვეტილებას საქმეზე, თუ არ არსებობს ამ კოდექსის 412-ე მუხლით გათვალისწინებული გადაწყვეტილების გაუქმებისა და საქმის სააპელაციო სასამართლოში ხელახლა განსახილველად დაბრუნების საფუძვლები*), უფლებამოსილია თავად მიიღოს გადაწყვეტილება: ვინაიდან მოპასუხის მიერ სადავოდ მიჩნეული გამონათქვამი წარმოადგენს აზრს და არა ფაქტს, მას არ შეიძლება დაეკისროს პასუხისმგებლობა, რაც გამორიცხავს მოთხოვნის დამფუძნებელი ნორმების (*სპეციალური კანონის მე-14 და მე-17 (1), (3) მუხლები, ასევე, სამოქალაქო კოდექსის 413-ე (1) მუხლი*) შემადგენლობას, შესაბამისად, სახეზე არ არის გამოხატვის თავისუფლების შეზღუდვისა და მორალური ზიანის ანაზღაურებისათვის საკმარისი წინაპირობა, რაც სარჩელის უარყოფის საფუძველია.

2. პროცესის ხარჯები:

2.1. სამოქალაქო საპროცესო კოდექსის 53-ე მუხლის თანახმად, იმ მხარის მიერ გაღებული ხარჯების გადახდა, რომლის სასარგებლოდაც იქნა გამოტანილი გადაწყვეტილება, ეკისრება მეორე მხარეს, თუნდაც ეს მხარე განთავისუფლებული იყოს სახელმწიფო ბიუჯეტში სასამართლო ხარჯების გადახდისაგან. თუ სარჩელი ნაწილობრივ დაკმაყოფილდა, მაშინ ამ მუხლში აღნიშნული თანხა მოსარჩელეს მიეკუთვნება სარჩელის იმ მოთხოვნის პროპორციულად, რომელიც სასამართლოს გადაწყვეტილებით იქნა დაკმაყოფილებული, ხოლო მოპასუხეს – სარჩელის მოთხოვნის იმ ნაწილის პროპორციულად, რომელზედაც მოსარჩელეს უარი ეთქვა. ამ მუხლში აღნიშნული წესები შეეხება აგრეთვე სასამართლო ხარჯების განაწილებას, რომლებიც გასწიეს მხარეებმა საქმის სააპელაციო და საკასაციო ინსტანციებში წარმოებისას.

თუ სააპელაციო ან საკასაციო სასამართლო შეცვლის გადაწყვეტილებას ან გამოიტანს ახალ გადაწყვეტილებას, იგი შესაბამისად შეცვლის სასამართლო ხარჯების განაწილებასაც.

2.2. ვინაიდან საკასაციო პალატის წინამდებარე გადაწყვეტილებით დაკმაყოფილდა საკასაციო საჩივარი და სრულად იქნა უარყოფილი სარჩელი, მოსარჩელეს მოპასუხის სასარგებლოდ უნდა დაეკისროს ამ უკანასკნელის მიერ სააპელაციო და საკასაციო საჩივრების გამო გადახდილი ბაჟის – 450 ლარის ანაზღაურება. ამასთანავე, სააპელაციო და საკასაციო საჩივრების საგნის ღირებულების (სსსკ-ის 365-ე და 391.3 მუხლები, ასევე, 39.1 და 39.2 მუხლები) გათვალისწინებით, სამოქალაქო საპროცესო კოდექსის 42-ე მუხლის ანალოგიის საფუძველზე (სსსკ-ის მე-7 მუხლი), კასატორს სახელმწიფო ბიუჯეტიდან უნდა დაუბრუნდეს სააპელაციო და საკასაციო საჩივრებზე ზედმეტად გადახდილი სახელმწიფო ბაჟი 150 და 300 ლარი, სულ – 450 ლარი.

ს ა რ ე ზ ო ლ უ ც ი ო ნ ა წ ი ლ ი:

საკასაციო სასამართლომ იხელმძღვანელა საქართველოს სამოქალაქო საპროცესო კოდექსის მე-7, 42-ე, 53-ე, 404-ე, 411-ე მუხლებით და

გ ა დ ა წ ყ ვ ი ტ ა:

1. ფ---- ა----ის საკასაციო საჩივარი დაკმაყოფილდეს.
2. სარჩელის დაკმაყოფილებისა და პროცესის ხარჯების განსაზღვრის ნაწილში გაუქმდეს თბილისის სააპელაციო სასამართლოს სამოქალაქო საქმეთა პალატის 2018 წლის 8 თებერვლის გადაწყვეტილება და მიღებულ იქნას ახალი გადაწყვეტილება.

2.1. ვ----- ვ-----ის სარჩელი პატივისა და ღირსების შემლახავი ინფორმაციის უარყოფის, ასევე, მორალური ზიანის ანაზღაურების თაობაზე არ დაკმაყოფილდეს.

2.2. ფ---- ა---ს (ვ/#-----) სახელმწიფო ბიუჯეტიდან (ქ.თბილისი, „სახელმწიფო ხაზინა“ ბანკის კოდი TRESGE22, მიმღების ანგარიშის №200122900, სახაზინო კოდი 300773150) დაუბრუნდეს სააპელაციო საჩივარზე ს----- მ-----ის მიერ 31.10.2017წ. #0 საგადახდო დავალებით ზედმეტად გადახდილი 150 ლარი, ასევე, შპს „ბ-----ას“ მიერ საკასაციო საჩივარზე 30.03.2018წ. #182 საგადახდო დავალებით ზედმეტად გადახდილი 300 ლარი.

2.3. ვ----- ვ-----ეს (ვ/#-----) ფ---- ა----ის (ვ/#-----) სასარგებლოდ

პროცესის ხარჯის სახით დაეკისროს 450 ლარის გადახდა.

2.4. კასატორის მოთხოვნა სარჩელის განუხილველად დატოვებისა და საქმის წარმოების შეწყვეტაზე უარის თქმის შესახებ საოქმო განჩინების გაუქმების თაობაზე არ დაკმაყოფილდეს.

3. საკასაციო სასამართლოს გადაწყვეტილება საბოლოოა და არ გასაჩივრდება.

თავმჯდომარე

ბ. ალავეძე

მოსამართლეები:

ე. გასიტაშვილი

3. ქათამაძე